

Una síntesi realment mínima

PERE BOSCH

Jordi Canal acaba de publicar la seva *Història mínima de Catalunya*; una síntesi que, tal com manifesta en el pròleg, pretén explicar-nos la història del nostre país «sense prejudicis, de manera despassionada i no lineal». Fa mesos que l'historiador olotí recorre els mitjans de comunicació espanyols per tal de combatre allò que anomena «els usos i abusos del nacionalisme català». Es tracta d'un objectiu perfectament respectable. Allò que resulta menys comprensible és que aquest combat el porti a caure en els mateixos vicis que pretén superar. En aquest sentit, Canal no ens ofereix, com a alternativa, una història rigorosa, sinó que es limita a substituir uns mites per uns altres. Intercanvia, per posar només alguns exemples, els mites de la bandera catalana o el compromís de Casp (a bastament superats per la historiografia) per uns altres, molt més contemporanis, que ha bastit la publicística de determinats partits, com ara el de la suposada majoria silenciosa o la teoria que la societat catalana actual està «més dividida i fracturada que en el passat»; una afirmació ben poc sostenible, sobretot si tenim en compte els conflictes que ha patit el nostre país i que ell mateix ressegueix a les pàgines precedents.

El problema no només rau en la substitució dels mites, sinó en un relat que constantment es veu trencat per uns canvis temàtics abruptes (es van alternant punts i a parts de temes absolutament diferents sense cap gràcia ni lligam) i per un devesall de dades que converteixen alguns capítols en un catàleg francament tediós. L'obsessió de l'autor per omplir el llibre amb dades i més dades arriba a nivells absurds, sobretot quan s'endinsa en l'etapa actual i es mostra obsedit a donar-nos a conèixer les seves preferències musicals, polítiques o, fins i tot, periodístiques. En aquest sentit, resulta molt il·lustratiu conèixer els únics periodistes que, a parer de Jordi Canal, mereixen ser citats: Antoni Puigverd, Javier Cercas, Joan Tàpia, Valentí Puig, Francesc de Carreras i Arcadi Espada. Tota una declaració d'intencions que ens permet descobrir quines són les fonts doctrinals de la darrera part del llibre, quan l'autor deixa l'ofici d'historiador i assumeix directament el de comentarista polític per explicar-nos la seva particular visió de la societat catalana actual. En aquest sentit, Canal no deixa cap govern dempeus i afirma que «la nacionalització de la societat, tant en les etapes pujolista i de Mas com en la dels tripartits, ha estat de gran pro-

fundat i els seus resultats expliquen, junt amb la crisi econòmica i social, la situació actual». En qualsevol cas, segur que la situació que viu el nostre país, es tingui la posició que es tingui, mereix una explicació molt més complexa i argumentada; i segur que tots plegats necessitem històries construïdes molt més des del rigor acadèmic que no pas des dels prejudicis ideològics.

gun dibuix que tenien mig oblidat en la carpeta, la tècnica emprada per tots els participants. Era una època en què no es venia quasi res, ja que les penúries econòmiques eren molt grans per a la majoria de la població. El dibuix resultava més fàcilment assequible que una tècnica pictòrica, i així va començar un mercat que ha arribat fins als nostres dies amb variacions puntuals que el temps comporta, tot i que en essència és el mateix. Es repassen els artistes que van portar el pes de l'organització

CANAL I MORELL, JORDI

Història mínima de Catalunya

Turner Publicaciones
Madrid, 2015
294 p.

sibilitat de participar-hi activament, en tallers per a totes les edats i aptituds; visites a alguns estudis, espais d'intimitat habitualment no freqüentables; projecció de dibuixos a la façana de la casa de la Vila i d'altres. El llibre comença amb uns records i vivències escrites pel crític Domènec Moli, i s'acaba amb un recull fotogràfic de tots aquests anys i les estampes que es reparteixen en la celebració de la missa que es fa als matins de Sant Lluc, fetes per diferents dibuixants participants a la fira.